

PROGRAM REALIZACJI WEWNĄTRZSZKOLNEGO
SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO
W ZESPOLE SZKÓŁ NR 8
IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI W KOSZALINIE
NA ROK SZKOLNY 2018/2019

Koszalin, październik 2018

Spis treści

I.	Podstawy prawne	str. 3
II.	Założenia ogólne programu	str. 3
III.	Cel ogólny doradztwa zawodowego	str. 3
IV.	Treści programowe oraz cele szczegółowe - osiągnięcia uczniów	str. 4
V.	Warunki i sposoby realizacji programu	str. 5
VI.	Weryfikacja efektów zajęć - zamiast oceniania	str. 8
VII.	Rekomendacje dotyczące obudowy dydaktycznej programu	str. 9
VIII.	Ewaluacja programu	str. 9
IX.	Słownik terminów	str. 9

I. Podstawy prawne

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w szkołach reguluje, m.in.:

- art. 47 ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r.- Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, 1000, 1290 i 1669), w której zapisano, że system oświaty zapewnia przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia, a także wymieniając zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej jako jedne z podstawowych form działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły.

Szczegółowe regulacje wprowadzają:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1675);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2017 r. poz. 703);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 1591).

II. Założenia ogólne programu

Program stanowi realizację jednolitej, uwzględniającej etapy rozwojowe uczniów oraz specyfikę typów szkół w Zespole Szkół nr 8 w Koszalinie, systemowej koncepcji doradztwa zawodowego, rozumianego jako uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Dobór podbudowy teoretycznej do projektowania wsparcia w ramach doradztwa zawodowego zapewnia podążanie za naturalnymi zmianami rozwojowymi uczniów oraz uwrażliwia na dynamikę zmian we współczesnym świecie .

Program zakłada, że w każdym oddziale Zespołu Szkół nr 8 w Koszalinie realizowane będą cele z obszarów:

1. Poznawanie własnych zasobów;
2. Świat zawodów i rynek pracy;
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie;
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

Treści będą sukcesywnie pogłębiane w kolejnych latach kształcenia.

Przewidziane w programie działania związane z doradztwem zawodowym są powiązane z treściami kształcenia, co umożliwi uczniom dostrzeganie związków pomiędzy tym, czego się uczą i jak rozwijają swoje kompetencje, a swoją dalszą edukacją i karierą zawodową.

III. Cel ogólny doradztwa zawodowego

Celem ogólnym doradztwa zawodowego jest wspieranie uczniów w procesie przygotowania do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu z uwzględnieniem

zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

IV. Treści programowe oraz cele szczegółowe - osiągnięcia uczniów

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych:

1. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych stron i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia;
2. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy;
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie;
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całożyciowego poradnictwa kariery.

W obszarach:

1. Poznawanie własnych zasobów – uczeń:
  - 1.1. sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
  - 1.2. określa obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
  - 1.3. określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
  - 1.4. rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
  - 1.5. analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
  - 1.6. określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.
2. Świat zawodów i rynek pracy – uczeń:
  - 2.1. analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
  - 2.2. określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią jego kwalifikacje, z uwzględnieniem zawodów przyszłości i zapotrzebowania rynku pracy;
  - 2.3. porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym się kształci, oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
  - 2.4. konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;

- 2.5. określa znaczenie i wskazuje możliwości odbycia stażu zawodowego lub zdobycia zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej;
  - 2.6. sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
  - 2.7. przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
  - 2.8. charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej;
  - 2.9. charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie – uczeń:
    - 3.1. korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;
    - 3.2. analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;
    - 3.3. określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;
    - 3.4. analizuje możliwości kontynuowania nauki.
  4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych – uczeń:
    - 4.1. ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
    - 4.2. sporządza indywidualny plan działania - planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;
    - 4.3. dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu doradztwa zawodowego są spójne z celami kształcenia ogólnego i kształcenia w zawodach w Zespole Szkół nr 8 w Koszalinie. Umożliwia to realizowanie programu zarówno podczas zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, jak i na zajęciach z wychowawcą, lekcjach przedmiotowych oraz na dodatkowych zajęciach edukacyjnych i innych zajęciach obejmujących wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

V. Warunki i sposoby realizacji programu

Określone w programie cele przewidziane są do realizacji:

- a. podczas grupowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, które są prowadzone przez doradcę zawodowego w wymiarze wynikającym z ramowych planów nauczania (klasy II w Branżowej Szkole I stopnia nr 2);
- b. podczas:
  - o zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej np. zajęcia wyrównawcze, zajęcia rozwijające uzdolnienia,

koła zainteresowań, zajęcia doskonalące wiedzę i umiejętności zawodowe, które zwiększają szanse ukończenia szkoły, możliwości zatrudnienia, rozwoju dalszej kariery zawodowej i stanowią odzwierciedlenie zainteresowań oraz predyspozycji uczniów w konkretnych dziedzinach.

- o wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami, prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli;

c. podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (np. dni otwarte) lub poza nią (np. udział w targach edukacyjnych).

Działania związane z doradztwem zawodowym planowane w ramach wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego (WSDZ) realizowane będą w roku szkolnym 2018/2019 przez całą kadrę pedagogiczną.

Jednym z elementów realizacji programu będzie możliwość indywidualnego kontaktu uczniów i rodziców z doradcą zawodowym i innymi specjalistami wspomagającymi proces nabywania kompetencji i umiejętności zawodowych, podejmowania decyzji (pedagog, psycholog, lekarz medycyny pracy itp.).

W realizację programu doradztwa zawodowego zostaną włączeni, m.in. przedstawiciele instytucji oświatowych zajmujących się doradztwem zawodowym (np. specjaliści z poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz pracownicy placówek doskonalenia nauczycieli), placówki kształcenia ustawicznego oraz otoczenie społeczno-gospodarcze szkół, przez które należy rozumieć pracodawców, organizacje pracodawców, instytucje edukacyjne oraz instytucje działające na rynku pracy (np. PUP, OHP), uczelnie wyższe, itp.

Zespół Szkół nr 8 w Koszalinie współpracuje z pracodawcami w ramach realizowanych zadań, w tym zadań dotyczących doradztwa zawodowego w celu jak najlepszego przygotowania uczniów do wejścia i aktywnego poruszania się po rynku pracy, uzyskania przez nich doświadczenia zawodowego oraz realizacji własnej kariery zawodowej.

Doradztwo zawodowe w placówce ukierunkowane jest na kształtowanie:

- a. proaktywnych postaw uczniów wobec pracy i edukacji ze zwróceniem uwagi na zasady etyki pracy jako fundamentu aktywności zawodowej;
- b. sprawczości uczniów, tj. przekonania, że są podmiotami własnych działań i są zdolni do wprowadzania zmian w swoim bliższym i dalszym otoczeniu.

Działania realizowane w ramach doradztwa zawodowego wspierać będą eliminowanie stereotypów dotyczących ról społecznych i zawodowych z uwzględnieniem podjętych już przez uczniów decyzji edukacyjno-zawodowych, którzy potrzebują wsparcia w weryfikacji tych decyzji i dokonywaniu kolejnych wyborów.

Zajęcia doradztwa zawodowego prowadzone będą, m.in.:

- o z wykorzystaniem metod aktywizujących, dobieranych z uwzględnieniem możliwości uczniów oraz celów, jakie mają być osiągnięte;

- o z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT), co zwiększy atrakcyjność zajęć i jednocześnie usprawni kompetencje kluczowe uczniów.

Plan realizacji zadań doradców zawodowych w roku szkolnym 2018/2019

ZADANIE - wynikające z Rozporządzenia MEN z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego	FORMA REALIZACJI	UCZESTNICZY REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI
§ 6 ust. 1 pkt 1 Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego	Przygotowanie, przeprowadzenie i analiza ankiety skierowanej do uczniów, dotyczącej pozyskania niezbędnych informacji do realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego w szkole.	TZ/1TZ BSI st./1 SC BSI st./1FM BSI st./1WZ	IX-X 2018
§ 6 ust. 1 pkt 2 Prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego	Zajęcia grupowe w wymiarze wynikającym z ramowych planów nauczania: <ul style="list-style-type: none"> • Samoocena; • Ja na rynku pracy; • Doskonalenie zawodowe; • Planowanie kariery; • Dokumenty aplikacyjne. 	BSI st./2 SC BSI st./2FM BSI st./2WZ	II semestr
	Pozyskiwanie informacji o efektach prowadzonych zajęć: <ul style="list-style-type: none"> • pytania zadawane uczniom na zakończenie zajęć, które służyć mają m.in. wyciągnięciu wniosków w jaki sposób mogą wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności, zachęceniu ich do refleksji; • analiza zgromadzonej dokumentacji w osobistym portfolio ucznia zawierającą wymierne efekty zajęć; • analiza indywidualnego planu działania (indywidualnego planu kariery) wypracowanego przez ucznia. 	BSI st./2 SC BSI st./2FM BSI st./2WZ	II semestr
§ 6 ust. 1 pkt 3 Opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami, programu, o którym mowa w § 5 ust. 1, oraz koordynacja jego realizacji	Opracowanie, przedstawienie Radzie Pedagogicznej ZS8, uczniom i rodzicom uczniów Program realizacji WSDZ w Zespole Szkół nr 8 im. Tadeusza Kościuszki w Koszalinie na rok szkolny 2018/2019.	ZS8/członkowie R.P ZS8/ uczniowie ZS8/rodzice	IX-X 2018
	Monitowanie realizacji Programu WSDZ: <ul style="list-style-type: none"> • pozyskiwanie od uczniów informacji na temat przydatności poruszanych zagadnień i sposobu prowadzenia zajęć w ramach WSDZ; • analiza dokumentacji (dzienniki - tematy zajęć); • analiza wytworów uczniów; • analiza wyników obserwacji; • wywiady z uczestnikami zajęć. 	ZS8/członkowie R.P ZS8/ uczniowie	I/II semestr
§ 6 ust. 1 pkt 4 Wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie, o którym mowa	Indywidualne spotkania z uczniami, rodzicami i pracodawcami młodocianych	dni otwarte (każdy pierwszy wtorek miesiąca), godziny wyznaczone w planie pracy doradcy	I/II semestr
	Indywidualne porady dla rodziców, których dzieci mają problemy zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.	dni otwarte (każdy pierwszy wtorek miesiąca), godziny wyznaczone w planie pracy doradcy	I/II semestr
	Zajęcia grupowe z doradztwa zawodowego (w ramach zajęć z wychowawcą) dla uczniów Technikum Zawodowego nr 2: <ul style="list-style-type: none"> • Odkrywamy nasze zdolności i zainteresowania. • Moje mocne i słabe strony – samoocena – SWOT. • Sprawna komunikacja podstawą zawodowego sukcesu. • Kształtowanie poczucia własnej wartości. • Kształtowanie postawy przedsiębiorczej. • Efektywne poszukiwanie pracy. 	TZ/1TZ TZ/2TZ TZ/3TZ	I semestr II semestr I semestr II semestr I semestr II semestr

	<ul style="list-style-type: none"> • Dalsze kształcenie, ale jakie? • Lokalny i europejski rynek pracy. 	TZ/4TZ	I semestr II semestr
	<p>Zajęcia grupowe z doradztwa zawodowego (w ramach zajęć z wychowawcą) dla uczniów Branżowej Szkoły I stopnia nr 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kalejdoskop zawodów - predyspozycje i umiejętności wybranych zawodów, praca moich marzeń. • Ścieżki edukacyjne i zawodowe. • Profesjonalne dokumenty aplikacyjne kluczem do sukcesu – cv. • Profesjonalne dokumenty aplikacyjne kluczem do sukcesu – list motywacyjny. • Efektywne poszukiwanie pracy. • Rozmowa kwalifikacyjna pod lupą. 	BSI st./ 1SC, 1FM, 1WZ BSI st./ 2SC, 2FM, 2WZ ZSZ/1SM, 1F, 1WZ	I semestr II semestr I semestr II semestr I semestr II semestr
	Zajęcia z doradztwa indywidualnego w ramach realizacji Projektu RPO 8.8 „Czas na ZAWODOWCA”	uczniowie BSI st. zakwalifikowani do udziału w Projekcie	I//II semestr
	Zajęcia z doradztwa grupowego w ramach realizacji projektu RPO 8.8 „Czas na ZAWODOWCA”	uczniowie BSI st. zakwalifikowani do udziału w Projekcie	I//II semestr
	Zajęcia z doradztwa indywidualnego w ramach realizacji Projektu RPO 8.6 „Moją perspektywą – ZAWÓD!”	uczniowie TZ zakwalifikowani do udziału w Projekcie	I//II semestr
	Zajęcia z doradztwa grupowego w ramach realizacji projektu RPO 8.6 „Moją perspektywą – ZAWÓD!”	uczniowie TZ zakwalifikowani do udziału w Projekcie	I//II semestr
	Udział w Konferencji Nowoczesnych rozwiązań dla Inżynierów-4Engi (Politechnika Koszalińska Wydział Mechaniczny)	BSI st./1FM ZSZ/3 SM	25-10-2018r
	Organizacja spotkań uczniów z przedstawicielami uczelni wyższych i szkół.	TZ/4TZ	II semestr
	Organizacja spotkań uczniów z przedstawicielami instytucji wspierających rynek pracy (Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, Urząd Pracy, Cech Rzemiosł Różnych, OHP)	ZS8/ uczniowie wychowawcy przedstawiciele instytucji	I//II semestr
	Udział w przedsięwzięciach lokalnych: targi pracy, giełdy, dni otwarte szkół i uczelni.	ZS8/ uczniowie wychowawcy przedstawiciele instytucji	I//II semestr
§ 6 ust. 1 pkt 5 Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.	Utworzenie, aktualizacja zakładki na stronie internetowej szkoły dotyczącej doradztwa zawodowego	ZS8/członkowie R.P ZS8/ uczniowie ZS8/rodzice	I//II semestr
	Uczestnictwo warsztatach, (Grant- Organizacja preorientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego na wszystkich etapach kształcenia)	doradca zawodowy	
	Monitorowanie losów absolwentów szkoły	ZS8/członkowie R.P ZS8/ uczniowie ZS8/rodzice	IX-X 2018

VI. Weryfikacja efektów zajęć - zamiast oceniania

Działania związane z doradztwem zawodowym będą wspierać uczniów w wyborach zawodu i kierunku kształcenia, dlatego zamiast tradycyjnego oceniania podczas zajęć będą odwołania do autorefleksji i samooceny uczestników. Sprzyja to budowaniu większej otwartości uczniów, ich aktywności i zaangażowania, udziału w dyskusjach i wyrażania własnych opinii, skłania do refleksji. W programie zakłada się weryfikację efektów zajęć zastępującą tradycyjne ocenianie.

Pozyskiwanie informacji o efektach prowadzonych zajęć nastąpi między innymi poprzez:

- pytania zadawane uczniom na zakończenie zajęć, które służyć mają m.in. wyciągnięciu wniosków w jaki sposób mogą wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności, zachęceniu ich do refleksji;
- analizę zgromadzonej dokumentacji w osobistym portfolio ucznia zawierającą wymierne efekty zajęć;
- analizę indywidualnego planu działania (indywidualnego planu kariery) wypracowanego przez ucznia.

VII. Rekomendacje dotyczące obudowy dydaktycznej programu

Na potrzeby realizacji programu rekomenduje się korzystanie z zasobów dydaktycznych gromadzonych i aktualizowanych przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie na stronie www.doradztwo.ore.edu.pl oraz publikacji dostępnych na stronie www.euroguidance.pl.

VIII. Ewaluacja programu

Wewnętrzna ewaluacja programu będzie planowana i realizowana w ramach Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego.

Efektom ewaluacji będzie doskonalenie programu na kolejne lata szkolne, służące dostosowaniu go do potrzeb i możliwości uczniów, potrzeb szkoły i lokalnego rynku pracy.

Realizacja programu będzie na bieżąco monitorowana przez, m.in.:

- pozyskiwanie od uczniów informacji na temat przydatności poruszanych zagadnień i sposobu prowadzenia zajęć w ramach WSDZ;
- analizę dokumentacji (dzienniki - tematy zajęć);
- analizę wytworów uczniów;
- analizę wyników obserwacji;
- wywiady z uczestnikami zajęć.

IX. Słownik terminów

Dla potrzeb programu opracowany został słownik terminów precyzujący słownictwo używane w programie.

Może on być także pomocny podczas tworzenia programu zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, scenariuszy zajęć itp.

Słownik stanowi Załącznik 1 do programu.